

Pakkausmerkinnät kuntoon – Oiva-ruttunaamoille kyytiä

Maaseudun Tulevaisuus lehdessä 24.11.2017 oli artikkeli 60 vuotta täyttävästä Eviran pääjohtaja Matti Ahosta. Tämän pääkirjoituksen myötä jälkikäteiset onnittelet syntymäpäiväsankarille. Pääjohtajan haastattelusta voi havaita myös pientä positiivista itseironiaa, kun hän haastattelussa toteaa arvostavansa sitä, että viranomaisen ja ruokaketjun välinen vastakkainasettelu on lieventynyt ja että "toivottavasti meitä virkamiehiä ei enää koeta pönäköiksi ankeuttajiksi".

Tähän itseironiaan liittyen on kuitenkin todettava, että vaikka "pönäkyys" on ehkä vähentynyt, niin viranomaiset ovat usein tahtomattaankin aikamoisia ankeuttajia. Näin se on ollut ja niin se varmaankin tulee jatkossakin olemaan. Tähän on syynä toisinaan yksittäisten viranomaisten "pilkuntarkkaa tarkempi toiminta", toisinaan lainsäädäntö ja sen mukanaan tuoma byrokratia ja toisinaan yritysten oma "saamattomuus" saattaa asiat viranomaisten edellyttämälle tasolle. Tuosta kaikesta seuraa, että erilaista vastakkainasettelua syntyy jatkossakin.

Viranomaiset tekevät työtään ja useimmat ihmiset haluavat tehdä työnsä mahdollisimman hyvin. Silti jäsenkunnalta tulleen palautteen mukaan näyttää siltä, että kyse on pitkälti sattumasta, milloin yksittäinen yritys jää jonkin alueen terveystarkastajan "hampaisiin". Niin erikoisia yksittäistapauksia välillä ilmaantuu. Elämä ei tältäkään osin ole aina yksittäistapauksissa kovin tasa-arvoista. Asiat ovat pääsääntöisesti hyvällä tasolla, mutta yksikään yritys ei halua olla se yksittäistapaus, johon pilkuntarkkaa viranomaistoimintaa kohdistetaan. Jos asioita haluaa katsoa pilkuntarkasti, niin epäkohtia voi halutessaan löytää jokaisesta suomalaisesta leipomosta ja konditoria-riasta. Mutta suurta parannusta on se, että asioista ja yritysten kokemista epäkohdista pystytään avoimesti keskustelemaan ja niihin yritetään löytää ratkaisuja yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Kuten hyvin tiedetään, suuremmat yritykset pystyvät vastaamaan helpommin lainsäädännön, viranomaisten ja myös asi-

akkaiden jatkuvasti kasvaviin vaatimuksiin kuin pienemmät yritykset. Sen takia ei ole suuri ihme, että yritystoiminta eri aloilla valuu yhä harvempien yritysten käsiin kohti oligopoliaa eli harvainvaltaa. Tämä on kaikin puolin valitettava suuntaus. Myös valtiovalta tarvitsee pieniä yrityksiä, jos ei muuten, niin ainakin työpaikkojen luojina.

**Kesällä 2017 käyttöön otettu
Leipuriliiton Leiko-
reseptipalvelujärjestelmä on yksi
keino saattaa pakkausmerkinnät
viranomaisten edellyttämälle
tasolle.**

Lakeja ja erilaisia asetuksia on kuitenkin pakko noudattaa, jos yritystoimintaa haluaa harjoittaa. Riippumatta siitä minkälaisia hankaluuksia, vaatimuksia ja kustannuksia niistä yritystoiminnalle aiheutuu. Esimerkiksi tällaisesta on EU:n elintarviketietoasetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle*, jonka myötä ravintoarvomerkinnät tulivat pakollisiksi joulukuussa 2016. Päivittäistavarakaupassa huomaa helposti, että pakkausmerkinnät eivät ole aina kaikilta osin vielä kunnossa, siis muidenkaan elintarvikeyritysten kuin vain leipomoiden ja konditorioiden osalta.

Kesällä 2017 käyttöön otettu Leipuriliiton jäsenyrityksille luotu Leiko-reseptipalvelujärjestelmä on yksi keino saattaa pakkausmerkinnät viranomaisten edellyttämälle tasolle. Leiko-palvelun rakentaminen yhteistyössä leipomo- ja konditoria-alan raaka-ainetoimittajien kanssa on hyvä osoitus siitä, että raaka-ainetoimittajat haluavat mahdollistaa, että myös pienet ja keski-suuret leipomot ja konditoriat pystyvät vastaamaan viranomaisten suunnasta tuleviin erilaisiin uusiin sääntöihin ja velvoitteisiin. Tämä on samalla jälleen yksi esimerkki siitä yhteisöllisyydestä, joka vallitsee leipomo- ja konditoria-alalla toimivien yritysten ja hei-

dän raaka-ainetoimittajiensa välillä.

Tässä lehdessä (s. 8-9) Pohjanmaan Leipomo Oy:n toimitusjohtaja ja tuotanto-päällikkö kertovat omia kokemuksiaan ja näkemyksiään Leikosta ja sen toimivuudesta. Tuohon artikkeliin kannattaa perehtyä.

Mitä enemmän leipomo- ja konditoria-yrityksiä Leikossa on mukana, sitä enemmän palvelu raaka-ainetoimittajia tulevaisuudessa kiinnostaa. Tällä hetkellä Leikossa on mukana yli 40 leipomoa ja/tai konditoriaa.

Yritysten kannattaa muutenkin miettiä, miksi antaa pakkausmerkintöjen osalta yksittäisille terveystarkastajille edes mahdollisuus Oiva-ruttunaamoihin, kun on olemassa järjestelmä, jolla pakkausmerkinnät saa suhteellisen vaivattomasti kuntoon. Varsinkin kun Oiva-järjestelmä lähtee siitä, että julkaistavan Oiva-raportin tarkastustuloksen määrittää yksittäisen tarkastuskohdan huonoin arvosana. Itse en ainakaan luottaisi siihen, että "meidän terveystarkastaja" ei pakkausmerkintöihin puutu, kun ei ole aikaisemminkaan puuttunut.

Mukavaa ja rauhaa joulun odotusta! 🍪

Mika Väyrynen

* Velvoitteita lisää myös EU:n uusi akryyliamidiasetus (ks. s. 4).

